

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1927 kl. 11 f. m

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion angående minskning av antalet ledamöter i riksdagens kamrar.

I en inom andra kammaren väckt motion, nr 271, har herr *Heiding* hemställt, "att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande minskning av det nu fastställda antalet ledamöter av riksdagens båda kamrar samt om framläggande för riksdagen av det förslag, vartill utredningen må föranleda".

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Den i motionen berörda frågan har jämförelsevis nyligen varit föremål för riksdagens prövning. I en motion vid 1920 års riksdag, nr 20 i andra kammaren, hemställdes nämligen om utredning rörande möjligheten att minska medlemsantalet i riksdagens båda kamrar. Motionen avstyrktes av konstitutionsutskottet. Tre ledamöter yrkade reservationsvis bifall till motionen. Utskottets avstyrkande hemställan bifölls av båda kamrarna, i första kammaren utan debatt eller votering och i andra kammaren med 134 röster mot 40. *Utskottets yttrande.*

Även om sparsamhetssynpunkten kan åberopas för det framställda förslaget, tala emellertid enligt utskottets mening övervägande skäl emot detsamma. På grund av vårt lands stora ytvidd och de mycket skiftande förhållandena inom olika delar av detsamma synes bibehållandet av ett jämförelsevis stort antal folkrepresentanter här vara behöfligt för att riksdagen allsidigt och fullständigt skall giva uttryck åt skilda uppfattningar och intressen inom folket. Sedan riksdagsmännens antal år 1894 fastställdes till 150 i första kammaren och 230 i den andra, har därjämte landets folkmängd och jämväl de valberättigades antal betydligt tillväxt. År 1896 representerade varje ledamot av andra kammaren i genomsnitt 20,900 personer; motsvarande siffra är nu 24,200.

Utskottet vill härjämte framhålla, att det framställda förslaget står i sammanhang med vissa andra spörsmål, såsom med frågan om utskottsarbetet inom riksdagen och frågan om valkretsindelningen.

Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 mars 1927.

På konstitutionsutskottets vägnar:

K. VON GEIJER.

Närvarande: Herrar *von Geijer, Engberg, Strömberg*, David Bergström, Thulin*, Adolf Dahl, Reuterskiöld, Stendahl, Larsén*, Österström, Isak Svensson*, Sävström, Gustafson i Kasenberg, K. A. Westman, Hallén*, Andersson i Igelboda*, Björkman, Karlsson i Vadstena*, Forssell och Jeppsson*.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Adolf Dahl, Reuterskiöld, Gustafson* i Kasenberg och *K. A. Westman*, vilka anfört:

Det synes oss ej kunna med fog förnekas, att frågan, huruvida det nuvarande antalet ledamöter av riksdagens kamrar överstiger vad behovet kräver, är förtjänt av undersökning. Därest utan förnärmande av välgrundade hänsyn en minskning av riksdagsmännens antal finnes kunna ske, torde åtgärd i sådant syfte betingas av såväl praktiska som psykologiska och ekonomiska skäl.

En folkrepresentation, som har avsevärt större omfång än arbetsuppgifterna kräva, innebär slöseri med arbetskraft och penningar och bidrager i sin mån till försvagande av representationens auktoritet.

Att det på sin tid fastställda antalet ledamöter av riksdagen ovedersägligen skulle betingas av hänsyn till erforderlig avspegling av vårt vidsträckta lands skilda uppfattningar och intressen, förefaller oss vara en eftergift åt vanetänkande. I och med valkretsarnas förstoring och därigenom åstadkommet utflyttande av de lokala hänsynen till vidare gränslinjer, torde ur ifrågavarande synpunkt en kvantitativ nedskärning av representationen ej böra finnas utförbar.

Såsom utskottet framhåller, står den väckta frågan i samband med vissa **spörsmål** angående riksdagsarbetets anordnande. Givetvis kan ej ifrågasättas en folkrepresentation av ringare omfattning än som motsvarar behovet för arbetsmaterialets behandling under rimlig tidrymd. Det torde mot bakgrunden av nuvarande arbetsförhållanden framstå såsom obestridligt, att ett ej obetydligt antal av riksdagens ledamöter — särskilt andra kammarens — ej tages i anspråk för ärendenas förberedande handläggning. Den begärda utredningen måste självfallet omfatta även denna synpunkt.

Lika litet kan frågans samband med valkretsindelningen undgå att inbegripas i en eventuell undersökning och bör alltså ej föranleda betänksamhet.

Vi hava alltså ansett att motionen bort av utskottet tillstyrkas.
